METSÄTALOUS

Metsätiet rapistuvat ilman hoitoa

Metsäautoteiden vuotuiset korjausmäärät pitäisi kaksinkertaistaa nykyisestä 2 500 kilometristä.

LOPPI (MT)
Uudet investoinnit, leudommat talvet ja raskaammat puunkuljetusautot rasittavat metsäautoteitä.

Hallituksen tavoite lisätä hakkuita 15 miljoonaa kuutiometriä edellyttäisi ympärivuotista puunkorjuuta. Metsään tulisi päästä vuodenajasta riippumatta, mutta tällä hetkellä se ei ole kaikkialla mahdollista.

Tapion metsänparannuksen asiantuntijan **Ilppo Greisin** mukaan huomattava osa metsäautotieverkostosta on peruskorjauksen tarpeessa.

”Vuosittain kemeratuen avustuksella korjataan noin 2 500 kilometriä. Tämä määrä tulisi nostaa kaksinkertaiseksi.”

Metsänomistaja huolehtii tiensä kunnosta

Suomessa on 150 000 kilometriä metsäautoteitä. Maanomistaja on vastuussa niiden kunnossapidosta.

Puunostajille luotettavat tieyhteydet ovat tärkeitä. Greis on huolissaan tulevaisuuden puunsaannista ja patistaa maanomistajia kunnostustöihin.

”Jos kaikki metsäteollisuuden kaavailemat investoinnit toteutuvat ja tiet vain rapistuvat, ollaan todella huonossa tilanteessa. Tienpitoon panostavalle metsänomistajalle on nyt luvassa maksavia asiakkaita.”

Hyvin hoidettu metsätie tarvitsee peruskorjausta noin 30 vuoden välein, huonommin hoidettu jopa 15 vuoden välein. Peruskorjaus on kallein hoitotoimenpide.

”Kyllä hyvällä tien kunnossapidolla ja korjauksella säästetään paljon”, Greis toteaa.

Metsätien perusparannuksen keskikustannukset ovat noin 12 000 euroa kilometriltä, mikä sisältää myös metsänhoitoyhdistysten tarjoaman tietyön suunnittelun.

Tiestön hyvän kunnon kansantaloudellisen merkityksen takia valtio tukee kunnostustöitä. Greisin mukaan kemeratukea voi saada 40–60 prosenttia kustannuksista tien sijainnista riippuen. Tukea haetaan Suomen metsäkeskukselta.

Hyvä metsäautotie on kannattava

”Se, että hakkuita voidaan tehdä ympäri vuoden nostaa sekä kiinteistön että yksittäisen kaupan puutavaran arvoa”, toteaa Suomen metsäkeskuksen rahoitus- ja tarkastuspäällikkö **Ari Nikkola**.

”Kaikkein paras hinta on niin sanotuilla kesäkorjuukelpoisilla leimikoilla. Jos leimikolle pääsee vain maan ollessa jäässä, tuntuu se hinnassa aika isona miinuksena tänä päivänä.”

Tien kunto voi monessa tapauksessa olla puukauppaa rajoittava tekijä.

”Monesti metsässä voi tehdä hakkuut sulan maan aikaan, mutta jos tie ei kestä puunkuljetusta, niin eipä siitä paljon iloa ole”, Nikkola kertoo.

Kokemus ja auto vievät puupinojen luo

”Kaikki puut on aina jollakin keinolla onnistuttu hakemaan”, hyvinkääläinen puutavara-auton kuljettaja **Antti Nousiainen** toteaa.

”Joskus teitä on jouduttu korjaamaan. Huonoilla teillä auto on kovilla.”

Puunkuljetukseen erikoistuneen Kuljetusliike E. Nousiainen Oy:n yrittäjä on uransa aikana ehtinyt nähdä jos jonkinlaista metsäautotietä.

Yrityksen toiminta-alue ulottuu aina Turun alueelta Hyvinkään kautta Porvooseen.

Antti Nousiaisen mielestä metsäautoteiden kunto on kohentunut vuosien saatossa.

> Tienpitoon panostavalle metsänomistajalle on nyt luvassa maksavia asiakkaita.
>
> **ILPPO GREIS**

”Suomessa on ollut paljon huonoja teitä, mutta viime aikoina on menty parempaan suuntaan.”

Huonokuntoiset tiet hidastavat selkeästi puun kuljetusta. Työn suunnittelu vaikeutuu, kun urakassa menee oletettua kauemmin.

”Hyvä metsäautotie on aina kannattava sijoitus”, Nousiainen sanoo.

Aktiivisilla metsätiloilla tiet ovat hyväkuntoisia, mutta harvoin puuta myyvillä tiloilla on välillä toivomisen varaa.

Onneksi metsänomistajat ovat jo puuttuneet asiaan. Uudet ja vastikään perusparannetut metsäautotiet ovat Nousiaisen mielestä todella laadukkaita.

”Ne ovat hyviä teitä, ja niiden tekemistä kannatan ehdottomasti.”

LAURA NIKINMAA

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Huonokuntoiset tiet hidastavat puunkuljetusta merkittävästi. Kuljetusyrittäjä Antti Nousiaisen mukaan huonoilla teillä auto on aina kovilla.

Antti Nousiaisen mukaan puunkuljetuksessa kuljettajan vastuu on kasvanut tekniikan kehityksen myötä.

Työharjoittelija Janne Niskala opiskelee yhdistelmäajoneuvon kuljettajaksi.

Hyvällä tiellä työt sujuvat joutuisasti.

Parhaissa yhdistyksissä neljä viidestä maksanut jäsenmaksun

Parhaissa metsänhoitoyhdistyksissä jo yli 80 prosenttia jäsenistä on maksanut tämän vuoden alussa vapaaehtoiseksi muuttuneen jäsenmaksun.

Yhdistysten välillä on eroja, mutta Metsänhoitoyhdistysten Palvelu Oy:n toimitusjohtaja **Marja Kalpio** arvioi aiempien kyselyjen perusteella, että metsänhoitoyhdistysten jäseninä pysyy 70–80 prosenttia metsänomistajista.

”Näppituntuma on, että valtakunnallisesti voidaan päästä toivon mukaan lähemmäksi 80 prosenttia kuin 70 prosenttia”, Kalpio sanoo.

Metsänhoitoyhdistyksille huhtikuun lopussa tehdyn kyselyn mukaan jäsenmaksun maksaneita metsänomistajia oli 65 prosenttia verrattuna viime vuoteen, jolloin metsänhoitomaksu oli vielä pakollinen. Eroamisesta oli ilmoittanut 6–7 prosenttia metsänomistajista.

Sen jälkeen yhdistykset ovat jatkaneet kampanjointia ja lähettäneet metsänomistajille kirjeitä, joissa on kerrottu jäsenyyden eduista.

Myönteisiä yllätyksiä

Kalajokilaakson metsänhoitoyhdistyksen asiakaspalvelusta ja markkinoinnista vastaava **Eija Malinen** laskee, että 80 prosentin raja on jo mennyt rikki, kun jäsenmaksujen euromäärää verrataan viime vuonna metsänhoitomaksuista kertyneeseen summaan.

”Taitaa olla 83–84 prosenttia. Ihan hyvältä näyttää. Olemme lähettäneet kaksi muistutuskirjettä ja ehkä lähetämme vielä kesälomien jälkeen kolmannen.”

Jäsenmäärän säilyminen näin suurena on Malisen mielestä pieni yllätys.

”Sellaistakin henkeä on ollut, että kun pakkomaksusta päästään eroon, niin ei varmasti enää makseta. Pakkohan tuntuu aina pahalta.”

Jäsenyydestä ovat luopuneet Malisen mukaan lähinnä ne metsänomistajat, joilla on vain pieni polttopuupalsta. Lähtijöissä on myös muutamia ammattimaisesti metsää hoitavia, jotka eivät katso tarvitsevansa yhdistyksen palveluja.

”Tosin kyllä osa yrittäjämäisistä metsänomistajista haluaa pysyä jäsenenä.”

Kalajokilaakson metsänhoitoyhdistyksessä alle 20 hehtaarin tilalla jäsenmaksu on 48 euroa vuodessa, yli 100 hehtaarin tilalla 168 euroa. Maksuluokkia on viisi.

Kihniön-Parkanon metsänhoitoyhdistyksen metsäasiantuntijan **Jussi Viinamäen** mukaan jäsenmaksun maksaneiden määrä on noin 70 prosenttia.

”Kyllä tämä on ihan mukava määrä. Ennakkoon arveltiin, että ehkä puolet maksaa.”

Viinamäki kehuu Kihniön-Parkanon jäsenmaksuja maltillisiksi: alle 30 hehtaarin tilalta 50 euroa ja yli 100 hehtaarilta 120 euroa vuodessa.

Jäsenrekisterien siivous syksyllä

Kangasniemen-Pieksämäen metsänhoitoyhdistyksen palvelupäällikkö **Aura Heikura** kertoo, että jäsenmaksun maksaneita metsänomistajia on 72 prosenttia, kun verrataan määrää viime vuonna metsänhoitomaksun maksaneisiin.

Pinta-alaan suhteutettuna peitto on suurempi, sillä jäseninä pysyneiden metsäpinta-ala kattaa 84 prosenttia viime vuonna metsänhoitomaksun maksaneiden tilojen pinta-alasta.

Eronneita on 11 prosenttia jäsenmäärästä ja kahdeksan prosenttia pinta-alasta.

Kangasniemen-Pieksämäen mhy:ssä jäsenmaksu koostuu 65 euron perusmaksusta, jonka päälle tulee yksi euro hehtaaria kohti. Korkeimmillaan maksu voi olla 350 euroa vuodessa.

> Sellaistakin henkeä on ollut, että kun pakkomaksusta päästään eroon, niin ei varmasti enää makseta.
>
> **EIJA MALINEN**

”Jäsenmaksumäärä on ylittänyt budjetoidun”, Heikura sanoo.

Metsänhoitoyhdistykset tekevät syksyllä rekisterisiivouksen ja poistavat jäsenrekisteristä ne metsänomistajat, jotka eivät ole jäsenmaksua maksaneet.

JUHA KAIHLANEN

METSÄNHOITOYHDISTYS

Jäsenyys vapaaehtoista

Vuoden alussa voimaan tulleen lain mukaan metsänomistajan jäsenyys metsänhoitoyhdistyksessä muuttui vapaaehtoiseksi.
Metsänhoitoyhdistysten jäsenistä tuli samalla MTK:n jäseniä.
Metsänomistajat säilyttävät metsänhoitoyhdistyksen jäsenyyden maksamalla jäsenmaksun.
Metsänhoitoyhdistykset päättävät, millaista jäsenmaksua ne perivät.
Monet yhdistykset ovat porrastaneet jäsenmaksun tilakoon mukaan.
Muutamilla yhdistyksillä on tasamaksu.
Metsänomistaja saa metsänhoitoyhdistykseltä apua edunvalvontaan ja puukauppoihin, erilaisia jäsenhintaisia metsäpalveluja ja etuja.

Puun hinnat 15.6.–12.7.2015

Lähde: Luonnonvarakeskus

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	57,5 ↑	56,9 ⇆	43,1 ↑	17,1 ↑	18,8 ⇆	17,0 ⇆
Keski-Suomi	57,8 ⇆	56,2 ⇆	44,2 ↑	17,7 ↑	19,0 ↑	17,5 ⇆
Savo-Karjala	56,1 ⇆	53,9 ↓	43,6 ⇆	17,1 ↓	16,9 ↓	17,3 ↓
Kymi-Savo	58,0 ⇆	56,3 ⇆	45,1 ⇆	17,4 ↑	18,2 ↓	17,3 ⇆
Etelä-Pohjanmaa	56,7 ⇆	55,1 ⇆	-	18,3 ⇆	18,0 ⇆	17,9 ⇆
Kainuu-Pohjanmaa	53,7 ↓	53,7 ↓	-	18,0 ↓	16,7 ↓	17,5 ↑
Lappi	49,0 ↓	47,4 ↓	-	18,2 ↓	15,1	16,3 ↓
Koko maa	**56,7 ⇆**	**55,9 ⇆**	**43,9 ⇆**	**17,5 ⇆**	**18,2 ⇆**	**17,3 ⇆**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	49,9 ↑	49,1 ⇆	37,1 ⇆	15,4 ↑	15,7 ↑	14,8 ⇆
Keski-Suomi	48,1 ⇆	47,4 ↑	36,3 ↑	15,6 ⇆	15,5 ↑	14,7 ⇆
Savo-Karjala	46,8 ⇆	46,1 ↑	36,9 ↑	14,9 ⇆	14,9 ↑	14,5 ↓
Kymi-Savo	48,8 ↓	48,7 ⇆	38,0 ⇆	15,6 ↑	15,4 ⇆	15,0 ⇆
Etelä-Pohjanmaa	46,6 ⇆	45,0	-	15,2 ⇆	14,6 ⇆	15,2 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	46,3 ⇆	46,2 ⇆	-	14,0 ↓	-	13,5 ↓
Lappi	43,7 ↑	-	-	13,6 ↓	-	13,6 ⇆
Koko maa	**47,7 ⇆**	**47,7 ⇆**	**37,1 ⇆**	**15,0 ↓**	**15,3 ⇆**	**14,6 ⇆**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	59,1 ⇆	56,5 ↑	-	29,6 ↑	30,7 ⇆	29,3 ↑
Keski-Suomi	55,1 ↓	54,9 ⇆	-	29,1 ⇆	30,6 ↑	29,5 ⇆
Savo-Karjala	52,4 ↓	52,7 ↓	43,9 ↓	27,9 ↓	27,7 ⇆	29,2 ↓
Kymi-Savo	56,8 ⇆	54,1 ↓	47,5 ↓	27,0 ↓	27,1 ↓	29,5 ↑
Etelä-Pohjanmaa	53,9 ⇆	51,7 ⇆	-	26,8 ↓	28,2 ⇆	28,5 ⇆
Kainuu-Pohjanmaa	53,9 ⇆	52,8 ↓	-	25,9 ⇆	26,2 ↑	28,2 ↓
Lappi	-	-	-	27,4 ↑	-	27,7 ↓
Koko maa	**54,9 ↓**	**54,4 ⇆**	**45,8 ⇆**	**27,9 ↑**	**29,4 ↑**	**29,1 ⇆**

Hintojen muutos jaksolta 27.4.–24.5.2015: ↑ = noussut ↓ = laskenut ⇆ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Puuta tuotu aiempaa vähemmän

Puuta tuotiin Suomeen tammi–huhtikuussa 2,95 miljoonaa kuutiometriä, mikä on kahdeksan prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavana aikana, kertoo Luonnonvarakeskus.

Puumäärä jäi kolmanneksen pienemmäksi kuin edeltävän kymmenen vuoden keskiarvo vastaavina kuukausina.

Huhtikuun 0,74 miljoonan kuutiometrin tuonti vastasi alkuvuoden keskimääräistä kuukausivauhtia. Puusta 85 prosenttia oli peräisin Venäjältä.

Eniten ulkomailta tuli tammi–huhtikuussa koivukuitupuuta, jonka määrä ylsi 1,37 miljoonaan kuutiometriin. Hakkeen osuus oli 0,86 miljoonaa kuutiometriä. Tukin tuonti Suomeen on jo pitkään ollut varsin vähäistä, ja alkuvuonna sen osuus jäi kuuteen prosenttiin.

Puuta vietiin Suomesta tammi–huhtikuussa 0,32 miljoonaa kuutiometriä, ja määrä väheni vajaan neljänneksen vuoden takaisesta. Puun vienti on ollut pääasiassa mäntyä ja suuntautunut lähinnä Ruotsiin.

Metsäteollisuus ry:n jäsenet ostivat puuta viime viikolla yksityismetsistä 365 247 kuutiometriä, mikä oli 90 000 kuutiometriä vähemmän kuin edellisviikolla.

Kauppa kävi viime viikolla kuitenkin vilkkaammin kuin aiempina viitenä vuonna vastaavalla heinäkuun lomaviikolla.

JUHA KAIHLANEN

Metsäteollisuuden vienti kasvoi alkuvuonna

Metsäteollisuustuotteiden vienti oli tammi–huhtikuussa 3,9 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta kertyi neljä prosenttia, kertoo Luonnonvarakeskus.

Suomesta vietiin huhtikuussa metsäteollisuustuotteita 1,03 miljardin euron arvosta. Se oli enemmän kuin minään muuna kuukautena viimeisen kolmen vuoden aikana.

Tammi–huhtikuussa metsäteollisuustuotteiden vienti nousi 3,90 miljardiin euroon. Vaikka reaalista kasvua edellisvuodesta oli neljä prosenttia, jäätiin edeltävän kymmenen vuoden keskiarvosta jälkeen kolme prosenttia.

Metsäteollisuustuotteet muodostivat alkuvuonna 22 prosenttia Suomen koko tavaraviennin arvosta.

Metsäteollisuuden tuotteista eniten vietiin paperia, jonka osuus metsäviennin arvosta oli 40 prosenttia. Kartongin osuus oli 20 prosenttia ja massan 16 prosenttia.

Puutuoteteollisuuden tärkein vientituote oli sahatavara, jonka osuus metsäteollisuuden koko viennistä oli 13 prosenttia. Suomalaiset sahat veivät sahatavaraa tammi–huhtikuussa 517 miljoonan euron arvosta, vilkkain kuukausi oli huhtikuu.

Metsäteollisuustuotteita tuotiin Suomeen tammi–huhtikuussa 0,45 miljardin euron arvosta.

JUHA KAIHLANEN